
SPRAWOZDANIA

„Studia Pastoralne” 2015, nr 11, s. 367-370

Maria Słocińska

Katolicki Uniwersytet Lubelski

Sprawozdanie z interdyscyplinarnego seminarium naukowego „Ad Ecclesiam vivam”

(Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, 14 kwietnia 2015)

W dniu 14 kwietnia 2015 roku na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbyło się Interdyscyplinarne Seminarium Naukowe Instytutu im. Ks. F. Blachnickiego, pod hasłem *Ad Ecclesiam vivam*. W spotkaniu udział wzięli: dr Robert Derewenda (Dyrektor Instytutu im. Ks. F. Blachnickiego, Instytut Historii KUL), dr hab. Witold Kowalczyk (Przewodniczący Rady Instytutu im. Ks. F. Blachnickiego, Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS), mgr Grażyna Wilczyńska (członek Zarządu Instytutu im. Ks. F. Blachnickiego), ks. dr hab. Piotr Kulbacki (Kurator Instytutu Formacji Pastoralno-Liturgicznej, Instytut Liturgiki i Homiletyki KUL), dr hab. Tomasz Nowicki (Instytut Historii KUL), ks. dr hab. Adam Maj, prof. KUL (Instytut Pedagogiki KUL), ks. dr hab. Grzegorz Barth (Instytut Teologii Dogmatycznej KUL), ks. dr hab. Andrzej Kiciński, prof. KUL (Instytut Teologii Pastoralnej i Katechetyki KUL), dr hab. Krzysztof Leśniewski, prof. KUL (Instytut Ekumeniczny KUL) oraz mgr Maria Słocińska (doktorantka Instytutu Teologii Dogmatycznej KUL, protokolantka Seminarium). Swój udział w pracy zgłosili również nieobecni na Seminarium: ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski (Instytut Teologii Praktycznej UPJPII), ks. dr hab. Bogdan Biela (Katedra Teologii Pastoralnej, Liturgiki, Homiletyki i Katechetyki UŚ; przewodniczący Komisji Teologiczno-Programowej Ruchu Światło-Życie); dr hab. Krzysztof Mielcarek, prof. KUL – Instytut Nauk

Biblijnych KUL oraz dr Katarzyna Maciejewska (Zakład Katechetyki i Pedagogiki Chrześcijańskiej UAM, Para Krajowa Domowego Kościoła).

Tematem dyskusji były badania prowadzone nad charyzmatem Światło-Życie, dziełami powołanymi przez Sługę Bożego ks. Franciszka Blachnickiego i ks. Wojciecha Danielskiego oraz dorobkiem naukowym tych kapłanów. Otwierając obrady, ks. P. Kulbacki wskazał na potrzebę ustalenia stanu badań nad problematyką związaną z budowaniem Żywego Kościoła w różnych wymiarach oraz konieczność przemyślenia możliwości współpracy interdyscyplinarnej, celem wymiany myśli, wzajemnego inspirowania się i planowania dalszych przedsięwzięć naukowych.

W pierwszej kolejności uczestnicy dzielili się znanymi sobie badaniami, przeprowadzonymi dotąd nad charyzmatem Światło-Życie, każdy stosownie do uprawianej przez siebie dyscypliny naukowej. G. Wilczyńska przedstawiła wykaz kilkudziesięciu prac magisterskich i rozpraw doktorskich zgromadzonych w Archiwum Głównym Ruchu Światło-Życie, dotyczących myśli i działalności ks. F. Blachnickiego i ks. W. Danielskiego. Są to prace z dziedziny teologii, pedagogiki i socjologii. Najlepiej opracowanymi w nich zagadnieniami wydają się dwa: dojrzałość chrześcijańska i modlitwa. M. Słocińska zaprezentowała stan badań nad poruszaną problematyką w teologii dogmatycznej, na przykładzie prac magisterskich i doktorskich napisanych pod kierunkiem o. prof. dr. hab. S.C. Napiórkowskiego. Podejmowane były w nich następujące tematy: recepcja nauczania Soboru Watykańskiego II w zakresie pneumatologii i eklezjologii w Ruchu Światło-Życie, teologia łaski ks. F. Blachnickiego, teologia ruchów charyzmatycznych, teologia Chrystusa Sługi i diakonii w Kościele, ekumeniczny aspekt Ruchu Światło-Życie, związek Ruchu z Rycerstwem Niepokalanej. Powstały także prace dotyczące teologii ewangelizacji oraz myśli W. Granata i H. Mühlена – źródeł, z których czerpał ks. F. Blachnicki.

Ks. A. Kiciński stwierdził, że w całej Polsce powstaje wiele magisteriów i doktoratów z teologii pastoralnej i katechetyki, które podejmują kwestie związane z charyzmatem Światło-Życie. Otrzymane wyniki dają bardzo dobre świadectwo o uczestnikach formacji Ruchu Światło-Życie i Domowego Kościoła. W tym miejscu ks. P. Kulbacki zauważył, że cenny jest już sam fakt powstawania prac, co oznacza zaangażowanie wielu osób, które w sposób metodyczny badają dzieła związane z charyzmatem Światło-Życie.

Ks. A. Maj opowiedział o programie edukacyjnym „Nowa Wspólnota” (*Mikro-system wychowawczy klasy autorskiej. Nowa Wspólnota*, red. K. Chałas, Lublin 1997), powstałym jako owoc eksperymentu przeprowadzonego w jednej z rzeszowskich szkół podstawowych. K. Szymczak, nauczycielka i członkini Ruchu Światło-Życie, treścią programu wychowawczego w klasie autorskiej uczyniła wychowanie nowego człowieka – jeden z głównych elementów formacyjnych w Ruchu. Ks. Maj przypomniał ponadto, że pedagogika bada rzeczywistość wychowania taką, jaka jest, ale poszukuje również źródeł inspiracji dla działalności wychowaw-

czej. Takie właśnie źródła inspiracji widzi m.in. w elementach charyzmatu Światło-Życie. Ks. P. Kulbacki przywołał tu fakt istnienia szkół inspirowanych działalnością pedagogiczną ks. F. Blachnickiego i noszących jego imię, a ks. A. Kiciński zaproponował dotarcie do programów wychowawczych powyższych szkół.

Następnie poruszono kwestię personalizmu u ks. F. Blachnickiego, prosząc o wypowiedź ks. G. Bartha z Katedry Personalizmu Chrześcijańskiego, który zgodził się z twierdzeniem, że warto byłoby przystąpić do naukowego opracowania tego tematu. K. Leśniewski spostrzegł, że kiedy w Ruchu Światło-Życie mówi się o osobie, to bardzo mocno podkreśla się jej wymiar relacyjny, co być może jest wpływem myśli J. Zizioulasa. G. Wilczyńska przywołała tekst ks. F. Blachnickiego z 22 października 1975 roku, w którym wprost odwołuje się do prawosławnego teologa. Ks. P. Kulbacki dodał, że opublikowano go jako artykuł: *Chrystus i Duch Święty u początków Kościoła. Pneumatologiczny wymiar Kościoła i jego konsekwencje pastoralne* („Znak” 28 [1976], s. 159-172).

Ks. G. Barth wskazał także na Sobór Watykański II i personalizm Karola Wojtyły jako ważne źródła teologii Sługi Bożego. Potwierdził to K. Leśniewski, zauważając jednak, że antropologia w formacji w Ruchu pochodzi raczej ze sposobu interpretacji tekstów biblijnych niż z przywoływanych autorytetów i ma charakter na wskroś praktyczny. Na niej opiera się proponowany przez ks. F. Blachnickiego przeżyciowy model formacji.

Ks. A. Kiciński wspomniał o Bractwie Młodzieży Greckokatolickiej SAREP-TA, którego założyciele otwarcie przyznają, że wzorowali się na działalności ks. Blachnickiego i polskiej oazie. Następnie W. Kowalczyk podzielił się swoim doświadczeniem prowadzenia rekolekcji w charyzmacie Światło-Życie w Rosji. Mimo dobrego przeżycia oazy, zarówno przez uczestników katolickich, jak i prawosławnych, nie udało się zaszczerpić Ruchu w Rosji. Podczas gdy kręgi Domo-owego Kościoła powstają na Ukrainie i Białorusi, w Rosji nie ma ani jednego.

R. Derewenda pokrótce omówił zbiory Archiwum Głównego Ruchu Światło-Życie. Następnie podjął problem publikacji tekstów ks. F. Blachnickiego współcześnie oraz wydawania nowych materiałów formacyjnych, a konkretnie kwestię ich zgodności z charyzmatem Światło-Życie i z całościową wizją formacji w Ruchu. G. Nowicki przedstawił obecne prace w Archiwum: wiele już zrobiono, ale jeszcze sporo zostaje, przy czym do archiwizacji zbiorów potrzeba nieraz specjalistycznego przygotowania pracowników i znacznego nakładu finansowego. Odnosił się także do badań nad rzeczywistością Ruchu Światło-Życie, prowadzonych przy zastosowaniu metod historycznych, zwłaszcza prozopografii. Wspomniano tu jeszcze osobę ks. Marka Boruca († 2007) i zgromadzone przez niego ogromne zbiory materiałów formacyjnych wydawanych w Ruchu oraz nagrań magnetofonowych.

W końcu podjęto dyskusję nad biuletynem naukowym poświęconym upowszechnianiu studiów nad charyzmatem Światło-Życie, ks. F. Blachnickim i ks. W. Danielskim oraz założonymi przez nich dziełami. Poruszono kwestie ce-

łów takiego biuletynu, treści, jakie miałyby przekazywać, formy i częstotliwości ukazywania się.

Seminarium podsumowano sformułowaniem wniosków końcowych, wśród których znalazły się następujące:

Zauważono potrzebę kwerendy prac dyplomowych i naukowych oraz zaangażowania każdego w tej sprawie w obrębie własnej dyscypliny naukowej. Pewna baza już jest, trzeba tylko ją uzupełnić i zadbać o systematyczne aktualizowanie.

Sugeruje się dotarcie programów wychowawczych, inspirowanych charyzmatem Światło-Życie, do szkół i klas prowadzonych przez członków Ruchu.

Za słuszny uważa się pomysł wydawania biuletynu bibliograficznego. Byłoby to czasopismo naukowe, które nie musi ukazywać się systematycznie, ale wtedy, kiedy zgromadzi się pewien zasób informacji. Biuletyn miałby na celu przekazywanie na bieżąco informacji o badaniach nad charyzmatem Światło-Życie, o ukazujących się pracach i artykułach. Byłaby to także przestrzeń do publikacji recenzji nowo publikowanych książek i materiałów.

Należałoby sformułować postulat wierności, którym będą kierować się poszczególne dyscypliny: co należy do istoty Ruchy, do metody oazy.

Podczas ukazywania się nowych materiałów formacyjnych w Ruchu należy opatrzyć je nazwiskami autorów. Chodzi o to, aby konkretne osoby brały za nie odpowiedzialność.

Jeżeli publikacje są konsultowane lub recenzowane, to konieczne jest uwzględnienie uwag krytycznych.

Recenzje materiałów powinny być upubliczniane – będzie temu służył biuletyn. Trzyletni czas funkcjonowania materiałów studyjnych – to czas ich recenzowania, systematycznego i dokładnego.

Planuje się kontynuację dyskusji nad tematami podejmowanymi podczas Seminarium.